

Język polski

GREG®

ANTYK

1. Do najwybitniejszych filozofów greckich zaliczamy:

- A. Fidiasza, Myrona, Marka Aureliusza
 B. Sofoklesa, Platona, Arystotelesa
 C. Sokratesa, Platona, Arystotelesa
 D. Senekę, Pyrrona z Elidy, Epikura z Samos

2. Dopasuj pojęcia do definicji:
 A. mimesis, B. archetyp, C. topos.

1. Stały motyw, obraz powtarzający się w literaturze na przestrzeni wieków.	
2. Pradawne wyobrażenia wzorów ludzkich postaw i zachowań, tkwiących w świadomości zbiorowej każdej społeczności. Pojęcie to wprowadził szwajcarski psycholog Carl Gustaw Jung.	
3. Zasada naśladowania rzeczywistości przez sztukę. Wspomina o niej w <i>Poetyce</i> Arystoteles.	

3. Edyp, bohater dramatu *Król Edyp* Sofoklesa, czyni źle w sposób nieświadomy, co określa się mianem:

- A. fatum
 B. hybris
 C. konfliktu tragicznego
 D. hamartii

4. Dopasuj filozofa do poglądów:
 A. Sokrates, B. Platon, C. Arystoteles.

1. Celem filozofii jest badanie prawdy i dochodzenie do niej. Środkiem prowadzącym do tak określonego celu staje się żywy dialog.	
2. Dzielność etyczna człowieka polega na tym, że znajduje on właściwą miarę.	
3. Świat materialny to jedynie odbicie świata idei.	
4. Prawda to zgodność myśli z rzeczywistością.	
5. Wiedza to poglądy etyczne, najwyższą wartością jest cnota – dobro.	
6. W momencie narodzin człowieka w materialne ciało wciela się „dusza wędrująca” (preegzystencja dusz w świecie idei).	

5. W utworze Sofoklesa *Król Edyp* Teby nękane są zarazą, ponieważ:

- A. ktoś zabił Sfinksa
 B. w mieście przebywa nieukarany zabójca poprzedniego króla
 C. żona poprzedniego króla ponownie wyszła za mąż

6. Zgodnie z *Poetyką* Arystotelesa katharsis to:

- A. oczyszczenie poprzez przeżycie uczuć „litości i trwogi”
 B. wywołanie w widzu strachu

C. wywołanie w widzu współczucia dla bohatera tragedii

ŚREDNIOWIECZE

1. Przyporządkuj postać filozofa średniowiecznego do jego opisu:
 A. św. Franciszek, B. św. Augustyn, C. św. Tomasz.

1. Uważał, że człowiek jest duszą uwięzioną w ciele.	
2. Chwalił Boga, zachwycając się stworzoną przez Niego naturą.	
3. Stworzył pojęcie drabiny bytów.	
4. Twierdził, że jedną z dróg do poznania Boga jest iluminacja.	
5. Nawiązywał do Arystotelesa.	

2. Do polskiej liryki średniowiecza należą:

- A. *Bogurodzica*, *Legenda o św. Aleksym*, *Satyra na leniwych chłopów*
 B. *Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią*, *Bogurodzica*, *Legenda o św. Aleksym*
 C. *Bogurodzica*, *Posłuchajcie bracia miła*
 D. *Psalterz floriański*, *Gaude Mater Polonia*, *Bogurodzica*

3. *Bogurodzica* została najprawdopodobniej napisana:

- A. w X wieku
 B. w XIII wieku
 C. w XII wieku

RENESANS

1. Które z wymienionych zestawów pieśni Jana Kochanowskiego są utworami patriotycznymi:

- A. *Pieśń o spustoszeniu Podola przez Tatarów*; *Czego chcesz od nas, Panie...*; *Serce roście...*
 B. *Pieśń o spustoszeniu Podola przez Tatarów*; *Pieśń o cnocie*; *Pieśń o dobrej sławie*
 C. *Pieśń o cnocie*; *Pieśń o dobrej sławie*; *Pieśń świętojańska o Sobótce*

2. Dopasuj pojęcia do definicji:
 A. humanizm, B. sylabizm, C. antropocentryzm, D. reformacja.

1. Pogląd sytuujący człowieka w centrum zainteresowania nauki, filozofii, sztuki oraz literatury.	
2. System wersyfikacyjny charakteryzujący się jednakową liczbą sylab w wersie i występowaniem w wersach dłuższych niż ośmio- i dwunasto- sylabowe stałego działu między- wyrazowego (tzw. średniówki).	

3. Ruch religijno-społeczno-narodowy, mający na celu reformę doktryn i praktyk znajdującego się w stanie kryzysu Kościoła rzymskokatolickiego.

4. Dążenie do jak najgłębszego poznania antycznej literatury i sztuki i wzorowania się na niej w swojej twórczości.

3. Wskaż, które z poniższych twierdzeń dotyczących twórczości Mikołaja Sępa-Szarzyńskiego są prawdziwe (P), a które fałszywe (F).

A. Dążenie do Boga nie jest gwarancją ludzkiego szczęścia.	
B. Szukając ziemskiego dobrobytu, można osiągnąć szczęście.	
C. Człowiek jest grzeszny, rozdarty pomiędzy cielesnością a duchowością.	
D. Świat jest tworem harmonijnym i pełnym doskonałości.	
E. Cierpienie i samotność są nieodłącznym elementem ludzkiego życia.	
F. Jedyną pewną wartością jest Bóg, który jest daleki, ale sprawiedliwy.	

BAROK

1. Polski sarmatyzm doby baroku to:

- A. wzorzec osobowy Polaka – patrioty, obrońcy religii, zwolennika rozwoju kraju przez naśladownictwo krajów lepiej rozwiniętych cywilizacyjnie.
 B. wzorzec osobowy Polaka – patrioty, obrońcy religii chrześcijańskiej, zwolennika demokracji szlacheckiej i kultury polskiej.
 C. wzorzec osobowy Polaka – patrioty, zwolennika równouprawnienia wszystkich religii, obrońcy polskiej kultury i tradycji.

2. Podkreśl środki stylistyczne charakterystyczne dla literatury barokowej.

- A. hiperbola B. antyteza
 C. porównanie homeryckie
 D. paradoks E. synestezja
 F. oksymoron G. mowa pozornie
 H. przerzutnia zależna

3. Cytat z utworu D. Naborowskiego *Krótkość żywota*: „Słońce więcej nie wschodzi to, które raz minie” łączy się z następującą sentencją filozoficzną:

- A. *Carpe diem* (Chwytaj dzień)
 B. *Panta rhei* (Wszystko płynie)
 C. *Memento mori* (Pamiętaj o śmierci)
 D. *Vanitas vanitatum* (Marność nad marnościami)

4. Cytat z wiersza D. Naborowskiego *Krótkość żywota*: „dźwięk, cień, dym, wiatr, błysk, głos, punkt” jest metaforą:

- A. ulotności ziemskich przyjemności
 B. krótkości ludzkiego życia
 C. nietrwałości ludzkich uczuć

OŚWIECENIE

1. Przyporządkuj pojęcia do definicji: A. racjonalizm, B. deizm, C. empiryzm, D. ateizm.

1. Za źródło poznania uznaje ludzki rozum.	
2. Za źródło poznania uznaje doświadczenie człowieka.	
3. Odrzuca istnienie Boga.	
4. Uważa, że Bóg (Najwyższa Istota) stworzyła świat i pozostawiła go własnemu biegowi.	

2. Wskaż nazwę przedsięwzięcia, z którym związani byli: Denis Diderot, d'Alembert, Wolter, Montesquieu, Rousseau.

- A. *Encyklopedia powszechna*
 B. *Wielka Encyklopedia Francuska*
 C. *Encyklopedia Larousse'a*

3. Topos literacki występujący w *Satyrze Świat zepsuty* to:

- A. topos ojczyzny jako tonącego okrętu – Polska jest okrętem zagrożonym rozbitciem przez nieudolność i prywatę marynarzy-obywateli.
 B. topos Arkadii – Polska jest arkadią, czyli krainą idealną.
 C. topos *theatrum mundi* – Polacy są marionetkami w ręku Boga.

4. *Hymn do miłości ojczyzny* Ignacego Krasickiego powstał w 1774 r., już po I rozbiore Polski, i wyraźnie nawiązuje do tematyki patriotycznej. Jego główna idea to:

- A. patriotyzm jako największa wartość, wyraża się w wychowywaniu dzieci na patriotów.
 B. patriotyzm jako największa wartość, wyraża się w edukowaniu społeczeństwa.
 C. patriotyzm jako największa wartość, wyraża się w walce o ojczyznę i śmierci za nią.

ROMANTYZM

1. Wskaż gatunki literackie typowe dla epoki romantyzmu:

- A. powieść poetycka, ballada, powieść realistyczna, sonet
 B. ballada, dramat romantyczny, poemat dygresyjny, powieść poetycka
 C. dramat romantyczny, ballada, epos heroiczny, satyra
 D. ballada, nowela, legenda hagiograficzna, oda

2. Mesjanizm w *Dziadach* cz. III Adama Mickiewicza jest wyrażony w:

- A. Widzeniu księdza Piotra, jego wyrazem są słowa „*Polska Winkelriedem narodów*”.
 B. Wielkiej Improwizacji, jego wyrazem są słowa „*Polska Chrystusem narodów*”.
 C. Widzeniu księdza Piotra, jego wyrazem są słowa „*Nasz naród jak lawa*”.
 D. Widzeniu księdza Piotra, jego wyrazem są słowa „*Polska Chrystusem narodów*”.